

ODŠKODNINA

Pojasnilo DURS, št. 4230-207/2007-2, 2. 8. 2007

Družba, ki organizira in opravlja prevoz za naročnike na domačem in tujem trgu, ima v prevoznih pogodbah dogovorjeno, da če se blago med prevozom poškoduje ali izgubi, naročniku nastalo škodo poravna. Naročnik izgubljenega ali poškodovanega blaga zaračuna skupaj z DDV. Davčnega zavezanca zanima, ali je to pravilno in ali ima v tem primeru pravico do odbitka DDV ali ne. Na navedena vprašanja odgovarjamo:

Če naročnik razpolaga z dokazili, da je bilo blago med prevozom izgubljeno ali uničeno, odškodnina ni predmet DDV, v nasprotnem pa je to po ZDDV-1 obdavčljiva transakcija. Če naročnik od izgubljenega ali uničenega blaga obračuna DDV, le-tega davčni zavezanec ne sme odbiti. Če slednji (družba) poškodovano blago obdrži in uporabi za svoje obdavčene transakcije, pa ima pravico do odbitka DDV.

Od odškodnin se v skladu s 13. členom Pravilnika o izvajanju Zakona o davku na dodano vrednost – pravilnik (Uradni list RS št. 141/06 in 52/07) ne obračunava in ne plačuje DDV. Za odškodnino pa veljajo predvsem:

- dobava, ki jo dobavitelj opravi kot povračilo za škodo, nastalo na podlagi prejšnje dobave, če dobavitelj odgovarja za škodo in njene posledice na podlagi zakona ali pogodbe;
- zamudne obresti, ki jih davčni zavezanec zaračunava svojim dolžnikom, do višine predpisanih zamudnih obresti in stroški opomina;
- pogodbene kazni;
- povračila škode zaradi razveljavitve pogodbe, če plačnik za to ni pridobil nikakršnega blaga oziroma ni prejel nikakršne storitve.

Za odškodnine pa ne veljajo plačila, imenovana odškodnine, ki omogočajo dobavo nekega blaga oziroma storitev. Takšne »odškodnine« so plačilo za opravljeno dobavo blaga oziroma storitev, zato so v skladu s 1. in 3. točko prvega odstavka 3. člena Zakona o davku na dodano vrednost – ZDDV-1 (Uradni list RS, št. 117/06 in 52/07) predmet DDV. V navedenih določbah ZDDV-1 je namreč zapisano, da sta predmet DDV dobava blaga in opravljanje storitev, ki jih davčni zavezanec izvede v okviru svoje ekonomske dejavnosti v Republiki Sloveniji za plačilo. Poimenovanje nekega plačila z odškodnino tako še ne pomeni, da transakcija, ki je bila za to plačilo opravljena, ni predmet DDV.

Če naročnik ne razpolaga z dokazili, da je bilo blago med prevozom izgubljeno ali uničeno (npr. z zapisnikom o izgubi/uničenju blaga), niso izpolnjeni pogoji za obravnavo odškodnine v skladu z zgoraj navedenimi določbami ZDDV-1 in pravilnika, temveč je to plačilo za dobavo blaga, ki je obdavčena z DDV. V nasprotnem primeru, torej če naročnik razpolaga z dokazili, pa odškodnina ne predstavlja plačila za dobavo blaga in zato ni predmet DDV.

V skladu s prvim odstavkom 63. člena ZDDV-1 ima davčni zavezanec pravico, da od DDV, ki ga mora plačati, odbije DDV, ki ga mora plačati ali ga je plačal pri nabavi blaga oziroma storitev, če je to blago oziroma storitve uporabil oziroma jih bo uporabil za svoje obdavčene transakcije. Iz navedenega izhaja, da ima davčni zavezanec pravico do odbitka DDV, če poškodovano blago uporabi za svoje obdavčene transakcije, v nasprotnem pa te pravice nima. Če pa naročnik obračuna DDV od »odškodnine« za izgubljeno ali uničeno blago, davčni zavezanec DDV ne sme odbiti.